

CHỐNG THAM NHŨNG TRONG ĐỘI NGŪ CÁN BỘ XÃ Ở TỈNH THÁI BÌNH

một số bài học kinh nghiệm

PHẠM ĐỨC TIẾN*

Thái Bình là một trong những cái nôi của cách mạng Việt Nam. Dưới sự lãnh đạo của Đảng, nông dân huyện Tiến Hải đã nổi dậy với "tiếng trống năm 1930 vang dội". Trong kháng chiến chống Pháp, chống Mỹ, nhân dân Thái Bình nô nức tòng quân với khẩu hiệu "thóc không thiếu một cân, quân không thiếu một người". Hàng ngàn con em Thái Bình đã anh dũng hy sinh vì độc lập, tự do của dân tộc. Trong xây dựng CNXH, Thái Bình là tỉnh đầu tiên trong cả nước đạt năng suất 5 tấn thóc/ha. Những năm qua, Đảng bộ và nhân dân Thái Bình đã đạt được nhiều thành tựu trong xây dựng, phát triển kinh tế - xã hội. Chỉ trong 5 năm (1991-1995), với phương châm "Nhà nước và nhân dân cùng làm", toàn tỉnh đã huy động gần 3.000 tỷ đồng làm trên 4.500 km đường giao thông nông thôn¹. Hiện nay, cả tỉnh đã có 99,8% số hộ có điện sử dụng; hầu hết các trường học và trạm xá được xây dựng kiên cố. Nông thôn Thái Bình đã có sự đổi thay rất lớn, đời sống vật chất và tinh thần được nâng lên rõ rệt.

Vậy mà nông thôn Thái Bình có những lúc không bình yên. Từ những năm 1997- 2000, Thái Bình nổi lên như một "điểm nóng chính trị" với các cuộc đấu tranh

chống tham nhũng, tiêu cực của nông dân. Cuộc đấu tranh đó có lúc đã vượt quá giới hạn, nhiều đảng bộ, chi bộ đã mất vai trò lãnh đạo, bị tê liệt trước diễn biến phức tạp của tình hình.

Công cuộc đổi mới, mở cửa, xây dựng nền kinh tế thị trường định hướng XHCN, một mặt, đã tác động tích cực đến đội ngũ cán bộ (ĐNCB) xã ở Thái Bình làm cho đội ngũ này trở nên năng động, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm. Tuy vậy, mặt trái của cơ chế thị trường cũng tác động tiêu cực vào cán bộ, đảng viên mà biểu hiện của nó là lợi dụng chức quyền để tham ô, lãng phí, làm thiệt hại tài sản của Nhà nước, gây bất bình sâu sắc trong nhân dân.

Tình trạng quan liêu, tham nhũng trong ĐNCB xã của tỉnh là hậu quả của một thời gian dài Thái Bình quá chú trọng vào phát triển kinh tế ở nông thôn mà không quan tâm đúng mức đến xây dựng ĐNCB cấp xã, để cán bộ tùy tiện điều hành. Về mặt kinh tế, tham nhũng ở cấp xã của Thái Bình làm thất thoát tài sản không nhiều so với một số vụ án lớn trong cả nước (qua thanh tra những năm 1997-2000, thiệt hại về kinh tế là 47.473 triệu đồng, trong đó tham ô 9.999 triệu đồng)², nhưng đã gây ra một hậu quả rất nghiêm trọng như mất đoàn kết nội bộ, vi phạm quyền làm chủ của nhân dân, giảm sút lòng tin của nhân dân vào sự lãnh đạo của Đảng bộ, chính quyền xã, dẫn đến tình trạng

* Trưởng chính trị tỉnh Thái Bình

biểu tình, khiếu kiện kéo dài, chống lại những cán bộ tha hoá, biến chất trong hệ thống chính trị cấp xã và gây mất ổn định ở nông thôn trong tỉnh.

Hiện nay, tình hình mất ổn định ở nông thôn Thái Bình cơ bản đã được giải quyết, hầu hết những cán bộ tham nhũng, tiêu cực đã bị xử lý, ĐNCB đang được kiện toàn, nhân dân yên tâm, phấn khởi thi đua lao động, sản xuất. Bài học thành công trong việc chống tham nhũng, tiêu cực trong ĐNCB xã ở tỉnh Thái Bình có giá trị thực tiễn cho toàn Đảng ta hiện nay, cần được nghiên cứu, tổng kết.

Một là, phải lãnh đạo công tác thanh tra, kiểm tra nhanh chóng, kịp thời, kết luận rõ ràng, xử lý nghiêm.

Kiến nghị của nhân dân về những sai phạm phải được tiến hành thanh tra, kiểm tra ngay để kết luận rõ đúng sai, xử lý nghiêm và thu hồi tài sản bị thất thoát. Đây là bài học đặc biệt quan trọng, là cơ sở cho công tác chính trị, tư tưởng, từ đó ổn định tình hình, phát triển kinh tế - xã hội, đáp ứng nguyện vọng chính đáng của nhân dân. Qua đó, xây dựng ĐNCB xã có phẩm chất, năng lực và được nhân dân tin nhiệm.

Thực tế chứng minh, ở đâu công tác kiểm tra, thanh tra không được lãnh đạo, chỉ đạo kịp thời thì ở đó phong trào đấu tranh chống tham nhũng, tiêu cực còn diễn ra tự phát, gây nên những "điểm nóng". Những xã ngay từ khi có đơn thư khiếu nại, tố cáo của nhân dân đã tiến hành thanh tra, kiểm tra và xử lý nghiêm theo pháp luật thì tình hình chính trị được ổn định, nhân dân yên tâm lao động sản xuất.

Các xã ở Thái Bình đã tiến hành thanh tra, kiểm tra và xử lý 2.538 cán bộ, đảng viên với mức độ khác nhau³. Hiện nay, hầu hết ĐNCB xã đã được củng cố và kiện toàn. Nhiều cán bộ đã tự giác nhận khuyết điểm và tích cực sửa chữa, do vậy được đảng bộ và nhân dân tiếp tục tin nhiệm bầu vào các chức danh lãnh đạo trong hệ thống chính trị.

Hai là, phải mở rộng dân chủ trong Đảng và trong nhân dân.

Trong những năm 1997-2000, ở Thái Bình, đảng viên và nhân dân đã tích cực tham gia đấu tranh chống

tham nhũng. Các cấp uỷ đã có nhiều giải pháp mở rộng dân chủ trong Đảng, trong nhân dân, tạo điều kiện để cán bộ, đảng viên và nhân dân tham gia bàn bạc, đóng góp ý kiến. Đảng viên và nhân dân tham gia trực tiếp vào đoàn thanh tra, kiểm tra, đóng góp ý kiến vào kết luận thanh tra, làm rõ sai phạm của cán bộ trong quản lý kinh tế, đất đai, xây dựng cơ bản, tham gia phê bình tổ chức đảng, chính quyền. Nhân dân cũng tham gia ý kiến vào giải quyết tố tụng sau thanh tra, chấn chỉnh các sơ hở trong quản lý, đồng thời bàn bạc và kiểm tra việc thực hiện các chủ trương, chính sách, cơ chế phát triển kinh tế - xã hội. Do vậy, tình trạng tham nhũng đã được ngăn chặn, xã hội nông thôn từng bước ổn định và phát triển khá hơn các năm trước.

Ba là, phải sâu sát cơ sở, nắm chắc tình hình, dự báo và đề ra được các chủ trương, biện pháp sát đúng.

Sự mất ổn định ở Thái Bình là do các cấp uỷ không nắm chắc tình hình, không dự báo được diễn biến phức tạp của tham nhũng, tiêu cực và phản ứng của nhân dân nên phần lớn các cấp uỷ, chính quyền cơ sở lúng túng, bất ngờ, bị động khi nhân dân đấu tranh chống tham nhũng. Thời gian đầu, hoạt động đấu tranh của quần chúng còn mang tính tự phát, dễ bị lạc hướng và dễ bị kẻ xấu lợi dụng. Bài học rút ra là các cấp uỷ phải sát dân, thường xuyên lắng nghe ý kiến, nguyện vọng của nhân dân để đề ra những biện pháp sát đúng, đấu tranh có hiệu quả với các hiện tượng tham nhũng, tiêu cực.

Khi phát hiện tham nhũng, phải công tâm, khách quan, tìm rõ nguyên nhân, xác định đúng trách nhiệm, khẩn trương xử lý theo kỷ luật đảng, pháp luật của Nhà nước, bất kể người đó là ai, cương vị nào. Trong xử lý, cần tránh khuynh hướng xử lý tràn lan hay chần chừ để "bảo vệ" cán bộ một cách vô nguyên tắc, coi thường, "thách đố" nhân dân. Phải thật sự cầu thị, thành khẩn nhận khuyết điểm trước nhân dân.

Quyết định xử lý của các cấp có thẩm quyền phải được công bố công khai trong nội bộ Đảng và trong nhân dân. Việc công khai các quyết định xử lý vừa thể

hiện sự nghiêm minh của pháp luật, vừa có tác dụng giáo dục, cảnh tỉnh cho mọi đối tượng.

Hành vi tham nhũng, tiêu cực đều do con người cụ thể gây ra. Những con người đó sống và làm việc trong một cơ quan, tổ chức nhất định. Vì vậy, cần chú trọng công tác giáo dục chính trị, tư tưởng để cán bộ đảng viên và nhân dân ý thức được trách nhiệm chính trị, không thờ ơ, đứng ngoài cuộc hay bị lôi cuốn vào những hành động tiêu cực, quá khích. Phải làm cho mọi người thấy rõ rằng, để xảy ra tham nhũng có một phần trách nhiệm của chính mình với tư cách là thành viên của cơ quan, đơn vị và của cộng đồng.

Bốn là, phải từng bước hoàn thiện hệ thống các quy chế, quy định rõ quyền hạn, trách nhiệm của cá nhân và tập thể.

Thực tế ở Thái Bình, xã nào xây dựng được hệ thống các quy chế, quy định chặt chẽ, cụ thể thì xã đó có sự thống nhất cao trong nội bộ, ý thức chấp hành pháp luật tốt, hạn chế được tham nhũng, tiêu cực. Xã An Đồng (Quỳnh Phụ) đã ngăn chặn tệ tham nhũng ngay từ đầu bằng hệ thống gồm 5 quy chế, quy định và hương ước:

- Quy chế lãnh đạo của đảng uỷ. Quy chế này quy định rõ nhiệm vụ của đảng uỷ trong việc lãnh đạo phát triển kinh tế, văn hoá, xây dựng nông thôn mới. Trách nhiệm và thẩm quyền của tập thể đảng uỷ và trách nhiệm của từng thành viên cấp uỷ cũng như chế độ sinh hoạt và lệ lối làm việc, chế độ tự phê bình và phê bình trong đảng uỷ được qui định rõ ràng.

- Quy chế về sự lãnh đạo của đảng uỷ đối với chính quyền, HTX nông nghiệp. Trong đó, có quy định rõ việc kiểm tra, kiểm soát việc thu chi ngân sách, hoạt động kinh tế, tài chính.

- Quy chế quản lý sinh hoạt đảng viên, quy định chế độ, nề nếp sinh hoạt đảng và công tác quản lý đảng viên trong sinh hoạt đảng.

- Quy chế về trách nhiệm quản lý và điều hành của UBND.

- Quy chế về chức năng, nhiệm vụ của chi bộ, bí thư chi bộ.

Các làng, xóm trong xã có hương ước, quy định việc xây dựng làng, xóm văn minh, gia đình văn hoá.

Thực tế cho thấy, sau khi các xã đã cụ thể hoá quy chế dân chủ, xây dựng và thực hiện các quy chế làm việc của đảng uỷ, chính quyền, Mặt trận và các đoàn thể nhân dân cũng như quy định cụ thể về quản lý tài chính, ngân sách, đất đai thi kỳ cương trong Đảng, chính quyền được tăng cường. Trong lãnh đạo, chỉ đạo, các cấp uỷ đảng cần xác định rõ chức năng, nhiệm vụ của từng cá nhân, tập thể. Qua đó, mới hạn chế được việc cán bộ xã lợi dụng chức vụ để tham ô, tham nhũng.

Chống tham nhũng là sự nghiệp của toàn Đảng, toàn dân. Ở cơ sở, hoạt động chống tham nhũng trong ĐNCB xã đòi hỏi đảng bộ và nhân dân trong xã phải có nhiều biện pháp, sự đồng lòng nhất trí và quyết tâm cao độ. Ở nơi nào tổ chức đảng mạnh, các nguyên tắc sinh hoạt đảng được thực hiện nề nếp, dân chủ trong Đảng được phát huy, ĐNCB giỏi việc, công tâm phục vụ nhân dân và nhân dân tích cực tham gia giám sát cán bộ thì ở đó khó có thể xảy ra tham nhũng. Vì vậy, chống tham nhũng, tiêu cực trong giai đoạn hiện nay phải gắn chặt với công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng, cải cách thủ tục hành chính, xây dựng ĐNCB giỏi chuyên môn, thực sự là "công bộc" của nhân dân.

---

1. Đảng bộ tỉnh Thái Bình: Văn kiện Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh Thái Bình lần thứ XVI, (2001), tr.35

2. Tỉnh ủy Thái Bình: Báo cáo tổng kết công tác xây dựng củng cố tổ chức trong hệ thống chính trị xã phường thị trấn, năm 2003, tr.7

3. Tỉnh ủy Thái Bình: Báo cáo tổng kết đấu tranh chống tham nhũng và những hiện tượng tiêu cực trong nội bộ Đảng và trong xã hội qua 20 năm đổi mới, năm 2004, tr.28.